Några fynd av Coleoptera.

Av

REINHOLD CHARPENTIER.

Följande uppsats utgör en sammanställning av en del i utbredningshänseende intressanta coleopterologiska fynd, som jag gjort under åren 1956 och 1957. Även ett fynd från 1952 har medtagits. De flesta av nedanstående arter är tagna i början av juni månad 1956 i Havstenssund i norra Bohuslän. Övriga fynd är från Skåne. Utbredningsuppgifter m.m. har jag hämtat huvudsakligen ur Catalogus Coleopterorum Daniae et Fennoscandiae, 1939.

Notiophilus rufipes Mrsh. Av denna jordlöpare erhöll jag ett exemplar den 31.III. 1956 vid sållning av löv, mossa o.d. vid en bokstubbe i Alnarps park i Lomma socken, Skåne. Stubben är förhållandevis ljust belägen på en gräsmatta, där enstaka lärkträd, björkar och bokar växer. Cirka 30 meter därifrån finns en liten göl, som brukar torka ut om sommaren. Då arten anges föredraga närheten av någon vattensamling, företog jag i avsikt att eventuellt finna fler exemplar under sommarens lopp flera sållningar i området kring just denna damm, men förgäves. Den 8. VII. samma år fann jag emellertid i ett motsatt hörn av parken ytterligare ett exemplar av arten. Det sprang omkring bland multna löv och bitar av murket trä under en hassel på en gräsplan minst 200 meter från närmaste vattensamling. Det första exemplaret är något atypiskt med sin metallblå glans och tämligen tydliga apikalfläck.

Notiophilus rufipes är i Sverige förut tagen endast i två sydvästskånska exemplar, det ena i augusti 1867 i Markie hage av G. F. Möller, det andra i november 1923 vid Börringekloster av Kemner (T. Nyholm, Op. Ent. 1945, sid. 153). Till sin europeiska utbredning är arten västlig, och den är rapporterad från flera ställen i Danmark, bl. a. från Köpenhamnstrakten. Tydligen är den stadd i spridning norrut; på Alnarpslokalen kan den knappast vara gammal, med tanke på bl. a. Berdéns flitiga samlande där.

Bembidion articulatum Gyll. I början av juni månad 1956 iakttog jag hundratals exemplar av denna art på sand- såväl som lerartad, glest gräsbevuxen mark invid en liten bäck, nära dess mynning i en havsvik omedelbart sydöst om Havstenssund i norra Bohuslän. På samma biotoper påträffades också *Bembidion Illigeri* Net., *Paederus fuscipes* Curt. och *Hypnoidus dermestoides* Hbst. *Bembidion articulatum* är ny för Bohuslän.

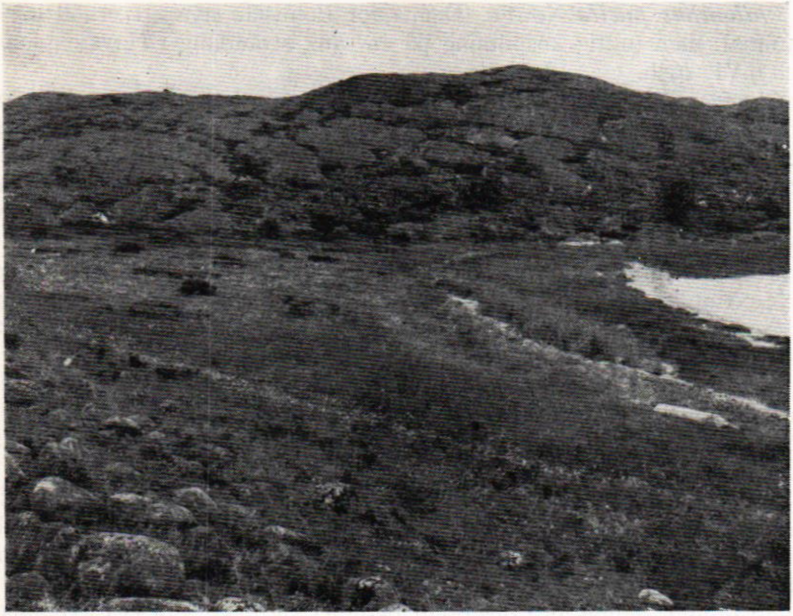

Fig. 1. Strandäng på Hällsö, Havstenssund i Bohuslän. Fyndort för bl. a. *Philonthus nitidulus* Grav., *Melanimon tibiale* F. och *Lixus bardanae* F.

Neuraphes talparum Lokay. Av denna sällsynta scydmaenid erhöll jag ett skånskt exemplar den 3.IV. 1957, vilket vid 17-tiden flög kring i en solig glänta i Dalby hage. I Op. Ent. 1953, sid. 39 har Sven Palmqvist anmält arten från landskapets nordvästra del.

Stenus cicindeloides Schall. Denna karakteristiska *Stenus*-art tog jag i ett exemplar vid skvalpning på en tämligen steril, grovt kornig sandstrand i Havstenssund i Bohuslän den 9.VI. 1956. Några följearter kunde icke iakttagas. *Stenus cicindeloides* angavs från södra delen av landskapet av Klefbeck och Tjeder i Ent. Tidskr. 1946, sid. 204.

Stenus picipes Steph. ssp. ***brevipennis*** Thoms. Tillsammans med *Stenus crassicornis* erhölls denna från huvudformen tack vare bl. a. sin litenhet väl skilda underart i ett exemplar på en sandstrand i Havstenssund i Bohuslän den 9.VI. 1956. Ssp. *brevipennis* är förut ej tagen i landskapet.

Philonthus nitidulus Grav. I Ent. Tidskr. 1948, sid. 218 uppger Tjeder denna art från Lyckorna i Bohuslän. I Havstenssund i norra delen av detta landskap erhöll jag arten den 17.VI. 1956; den togs tillsammans med *Melanimon tibiale* F. (se denna art!) bland mossa och lavar på en sandstrand.

Philonthus puella Nordm. Denna för Bohuslän nya art erhöll jag i gammal, men fuktig kospillning på en sank strandäng i Havstenssund den 9.VI. 1956.

Claviger longicornis Müll. Den 4.IX. 1956 erhölls två exemplar av denna sällsynthet i ett bo av *Lasius umbratus* under en sten i Fågelsång i Skåne. Trots ivrigt letande såväl denna dag som vid ett besök två veckor senare, kunde jag ej finna fler exemplar av de trevliga inhysingarna.

Cryptophagus cylindrus Kiesw. Denna skalbagge anmäldes som ny för Sverige av Lundblad i Ent. Tidskr. 1952, sid. 20 med anledning av ett fynd från Skäret, Brunnby socken i Skåne. Den 23.III. 1957 erhöll jag två exemplar av arten på en annan skånelokal, nämligen en granskog några kilometer norr om Dalby. Djuren togs i fuktiga flagor av granbark, som låg väl inbäddade i barr.

Myrra 18-guttata L. Denna nyckelpiga, som ofta påträffas under tallbark i kusttrakter, uppträdde tämligen allmänt under juni 1956 i Havstenssund, Bohuslän. Arten har förut anmälts från landskapets södra del (Olof Pehrsson, Ent. Tidskr. 1951, sid. 202).

Notoxus monoceros L. a. ***latemaculatus*** Pic. Denna form, vars täckvingar är ljusa blott vid skuldra och spets, är i Sverigekolumnen i Catal. Col. 1939 angiven blott för Öland, Gotland. Senare har den anmälts från Skåne (S. Palmqvist, Op. Ent. 1953, sid. 46). I Entomologiska museets i Lund huvudsamling av Coleoptera befinner sig dessutom två exemplar av aberranten med fyndortsetiketterna Halland, Släp resp. Västergötland, Askim. Båda är insamlade av framlidne göteborgsentomologen N. J. Wiberg. Slutligen har jag själv tagit ett exemplar av formen i Havstenssund i Bohuslän den 17.VI. 1957.

Melanimon tibiale F. Denna art, som hittills icke varit känd från Bohuslän, iakttog jag i juni 1956 i Havstenssund, där den var tämligen allmän, särskilt under moss- och lavtäcket (huvudsakligen bestående av *Rhacomitrium canescens* och *Cornicularia aculeata*) på vissa sandstränder.

Adoxus obscurus L. v. ***villosulus*** Schrk. Vid slaghåvning på *Chamaenerion* (*Epilobium*) *angustifolium* på en solexponerad yta, där man nyligen planterat gran, belägen vid nordvästra stranden av Rösjön i Skåne, erhöll jag den 23.IX. 1956 förutom flera exemplar av den svarta huvudformen även ett exemplar av denna veterligen för landskapet förut ej angivna, gulbruna variant.

Lixus bardanae F. Ett synnerligen intressant fynd av denna vivel gjorde jag den 17.VI. 1956 vid håvning på en strandäng (se bilden!) i Havstenssundstrakten i Bohuslän. Beklagligtvis noterade jag ej värdväxten. I litteraturen anges arten leva på *Rumex* (*hydrolapathum* L., *aquaticus* L., *acetosa* L.). Om denna sällsynta *Lixus*-art finns det svenska fynduppgifter endast från Kalmar, Östergötland och södra Närke. Tyvärr hade jag ingen kännedom om detta, då jag gjorde fyndet, varför inga vidare efterforskningar gjordes. Det är därför omöjligt att säga, om en konstant stam av arten verkligen finns här i norra Bohuslän, eller om

det bara rör sig om en enstaka immigrant från Norge. Arten är nämligen iakttagen i den trakt, som i Catal. Col. 1939 betecknas med a, dvs. området närmast Bohuslän och Dalsland.

Orthochaetes setiger Beck. Denna karakteristiska lilla vivelart erhöll jag i ett exemplar den 23.III. 1957 vid sållning av gammal mossa i en björkbevuxen glänta i en granskog några kilometer norr om Dalby i Skåne. Arten anmäldes för Sverige av Thomson i Opuscula Entomologica XVI, 1889, sid. 1773 med anledning av ett fynd i en trädgård i Malmö. Han ansåg, att djuret kommit dit med trädgårdsväxter från utlandet. Så vitt jag vet, föreligger inga ytterligare fynduppgifter från Sverige. Dalbylokalen har säkerligen icke varit utsatt för import av växtmaterial, fyllnadsmaterial eller liknande på åtminstone 30 år, och några gårdar eller trädgårdar finns icke i närheten. Med tanke på att arten har helt förkrympta flygvingar, håller jag det alltså för troligt, att den finns i en fast stam vid Dalby.

Pissodes validirostris Gyll. Av denna tallvivel erhöll jag fyra exemplar i juni 1956 på tvååriga tallkottar i Havstenssund i norra Bohuslän. Arten anmäldes från södra delen av landskapet av Olof Pehrsson i Ent. Tidskr. 1951, sid. 203.

Liosoma deflexum Panz. Denna vackra och sällsynta vivel är i Sverige endast känd från Halland, Västergötland och Uppland. I april månad 1952 erhöll jag emellertid två skånska exemplar vid håvning på en med bl.a. *Anemone pulsatilla* bevuxen äng i Kungsmarken utanför Lund. Larven säges leva i rötterna på diverse ranunculacéer. Trots flitiga besök i trakten har jag aldrig lyckats återfinna arten.

Ceuthorrhynchus crucifer Ol. Den 17.VI. 1956 fick jag i Havstenssund denna för Bohuslän nya art i slaghåven. Det enda exemplaret hade håvats på *Cynoglossum officinale*. Till Højesteretsdommer, Dr. Phil. Victor Hansen, som haft godheten att bestämma djuret, passar jag på att här framföra mitt hjärtliga tack.
